

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 453.

Coöperatieve vereeniging tot het drijven eener zuivelfabriek „Bosum” te Bozum.

Op heden Zaterdag, den twintigsten Februari achttienhonderd zeven en negentig, verschenen voor mij Sjoerd Haagsma, notaris in het arrondissement Leeuwarden, ter standplaats Bozum, in tegenwoordigheid der twee na te noemen aan mij bekende getuigen, de heeren:

Hendrik de Waard; Sijbren Ales Brouwer; Willem Willems Koopmans; Hijltje Sijbrens Wiarda; Pieter Gerrits Terpstra; Jan Rintjes Heeringa; Ale Sijbrens Brouwer; Hette Fokkes Dijkstra; Gjal't Jelles Dorhout; Sijbren Ritskes Statema; Jelle Wijtzes Hoekstra; Frans Sakes Lanting; Foppe Jans Siderius; en Wierd Douwes Gietema; allen veehouders en wonende te Bozum, en Pieter Wijbes Jellema, veehouder, wonende te Deersum.

De comparanten verklaarden bij deze, met inachtneming van de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en negentig (*Staatsblad* nummer 227) op te richten de hierna omschreven coöperatieve vereeniging, en zulks op de grondslagen, vervat in de statuten door hen, als oprichters, hiermede vastgesteld wordende, als volgt:

Artikel 1. De vereeniging is coöperatief en draagt den naam van: *De coöperatieve vereeniging tot het drijven eener zuivelfabriek „Bosum” te Bozum.*

Haar zetel is gevestigd te Bozum, gemeente Baarderadeel.

Artikel 2. Deze vereeniging is opgericht ten behoeve van veehouders uit Bozum en omstreken.

Het domicilie der vereeniging en van al hare ook elders wonende leden is te Bozum, ten kantore der vereeniging.

Artikel 3. Het voorwerp harer onderneming is: de oprichting eener stoomzuivelfabriek, zoodra zich zoo vele veehouders of veehoudsters, die te zamen minstens zeshonderd melkkoeien houden, als leden hebben aangesloten, het in die fabriek voor gemeenschappelijke rekening verwerken van melk, afkomstig van de koeien der leden, tot boter en kaas en de verkoop van deze producten.

Artikel 4. Ter bereiking van haar doel sticht de vereeniging eene stoomzuivelfabriek op door haar aan te koopen terrein te Bozum, en verbinden de leden zich om aan deze fabriek ter verwerking te leveren, alle melk van het rundvee hunner boerderij, met uitzondering van de voor eigen huishoudelijk gebruik benoodigde hoeveelheid, van hetgeen, met toestemming van het bestuur, door de leden zelf verwerkt of, ten behoeve der burgerij, bij de kleine maat verkocht wordt en van die, welke niet geschikt is ter bereiding van goede zuivelproducten.

Des Zondags, van des morgens acht tot des namiddags vier uur, zal er, behoudens buitengewone omstandigheden, in de fabriek niet worden gewerkt.

Artikel 5. Van de verkregen producten verkoopt de vereeniging de boter en kaas.

De verdere producten, zoomede de zuivere opbrengst der boter en kaas worden ieder dienstjaar onder de leden verdeeld, naar verhouding van de door elk lid in dat jaar geleverde hoeveelheid melk, berekend per liter of per kilogram.

Onder zuivere opbrengst wordt verstaan: de zuivere verkoopprijs der producten, na aftrek van het benoodigde geld tot dekking der uitgaven van de vereeniging.

Artikel 6. Aan de leden wordt wekelijks, als melkgeld, uitbetaald de prijs van de door hen, in de laatste voorgaande week, geleverde melk.

De grondslagen voor de berekening van den prijs der melk worden bij huishoudelijk reglement bepaald.

Het verschil in vetgehalte van de door ieder lid geleverde melk kan in aanmerking worden genomen.

In hetzelfde dienstjaar mogen geene verschillende grondslagen worden toegepast.

Artikel 7. De melk wordt door de leden aan het fabrieksgebouw afgeleverd.

Volgens op te maken tarief kan wegens het melktransport aan de leden eene afstandsvergoeding worden betaald.

Die vergoeding mag voor geen der leden meer bedragen dan tien cent per honderd liter of kilogram geleverde melk.

Artikel 8. Indien daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan, voor rekening der vereeniging, melk van anderen ter verwerking worden bijgekocht of aangenomen.

De aankoop mag telkens voor niet langer dan één dienstjaar geschieden.

Artikel 9. Geen lid mag melk van derden op zijnen naam ter verwerking leveren.

Artikel 10. De vereeniging, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*, zal eindigen den twaalfden Mei negentienhonderd zes en twintig, behoudens verlenging na verloop van dien tijd.

Artikel 11. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den twaalfden Mei, des middags.

Artikel 12. Het stichtingskapitaal, zijnde de geldsom, benoodigd voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het vereischte terrein, de stichting der fabriek en verdere gebouwen en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen, eventueele uitbreiding of aanvulling van een en ander daaronder begrepen, zal worden geleend, desgevorderd onder hypo-

thecair verband van de fabrieksgebouwen en hetgeen daartoe door bestemming behoort.

Alle leden zijn voor deze leening hoofdelijk aansprakelijk.

De leening zal in jaartermijnen van minstens een duizend gulden worden afgelost.

In het eerste dienstjaar zal geene aflossing plaats hebben.

Artikel 13. Er wordt een reservefonds gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens driehonderd gulden, als vaste post van uitgaaf, zal worden aangebracht, tot dat dit fonds een bedrag heeft bereikt van ten minste twee duizend vijfhonderd gulden, buiten de krachtens artikelen 28 en 31, ten voordeele van dit fonds komende aandelen in het vermogen der vereeniging.

Bovendien worden voortdurend, ten voordeele van gemeld fonds gebracht: de entrée-gelden van later toetredende leden, de door uittreding vrijvallende renten, de door de leden verbeurde rechten en vorderingen, de beloopte boeten en dergelijke, zoomede de door belegging van het fonds verkregen revenu n.

Uit het reservefonds worden gekweten de vergoedingen, bedoeld bij art. 28 en alle kosten van buitengewoon onderhoud en vernieuwing der onroerende eigendommen van de vereeniging.

Ingeval het fonds daardoor beneden twee duizend vijfhonderd gulden daalt, wordt, overeenkomstig het eerste lid van dat artikel, dadelijk weder tot aanvulling overgegaan.

De reservegelden moeten, gedurende het bestaan der vereeniging, rentegevend worden belegd, doch mogen ten dienste van het bedrijfskapitaal worden gebruikt, tegen rentevergoeding, gerekend naar vier ten honderd per jaar.

Artikel 14. Uit de kas der vereeniging worden gekweten en op de jaarrekening in uitgaaf geboekt:

de termijnen van aflossing der bij artikel 12 bedoelde geldleening;

de rente dezer geleende, voor zoover nog verschuldigde gelden;

die van het door de leden afgeloste kapitaal, naar vier ten honderd per jaar;

de bijdragen tot het reservefonds;

verschuldigde rente van geleend bedrijfskapitaal;

het wekelijksche melkgeld;

de vergoedingen wegens het melktransport;

de belooningen en uitdeelingen aan het dienstdoend personeel;

het benoodigde voor gewoon onderhoud aan gebouwen, machines, werktuigen en gereedschappen;

de kosten van brandstoffen, ijs en dergelijke;

belastingen;

assurantiekosten der gebouwen en roerende goederen;

de kosten der administratie, en

verdere kosten van exploitatie.

Artikel 15. Het aandeel van ieder lid in het vermogen der vereeniging wordt bepaald naar evenredigheid van hetgeen daarin, ten gevolge van zijne melkleverantie, is bijgedragen.

Artikel 16. Onder vermogen er vereeniging worden verstaan: de onroerende goederen, met inbegrip der machines, werktuigen en gereedschappen, benevens het reservefonds, vermindert met het onafgeloste stichtingskapitaal, bij artikel 12 bedoeld.

Artikel 17. Behoudens de hoofdelijke aansprakelijkheid, bij artikel 12 gemeld, zijn de leden voor de verbintenissen der vereeniging persoonlijk aansprakelijk, naar de mate der hoeveelheid melk door ieder hunner geleverd, gedurende het dienstjaar, waarin de verbintenis is aangegaan.

Artikel 18. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als lid mochten worden aangenomen.

Artikel 19. Wie lid der vereeniging wenscht te worden, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur, dat over de aanneming beslist.

De bedingen en voorwaarden der toetreding worden door de ledenvergadering vastgesteld.

Artikel 20. Tot leden kunnen alleen worden toegelaten veehouders en veehoudsters, die de bekwaamheid hebben om verbintenissen aan te gaan.

Intredende leden verbinden zich, door hunne inschrijving als lid, tot dadelijke betaling der bedongen entréegelden en tot naleving van alle andere bedingen en voorwaarden hunner toelating.

Alle nieuwe leden, ook de opvolgers en plaatsvervangers van leden, nemen terstond mede op zich al die persoonlijke verbintenissen, als waartoe de andere leden gehouden zijn.

Artikel 21. Het lidmaatschap is persoonlijk en, behoudens overlijden, verbindend voor ieder ingegaan vol dienstjaar.

Artikel 22. De rechtverkrijgenden van een overleden lid hebben het recht diens lidmaatschap voort te zetten tot het einde van het loopend dienstjaar, mits zich hieromtrent, binnen veertien dagen na den sterfdag, schriftelijk aan het bestuur verklarende.

Bedoelde rechtverkrijgenden kunnen, indien zij hun wensch daartoe, binnen drie maanden na het overlijden, schriftelijk te kennen geven, voor het vervolg, gezamenlijk of een of meer hunner, den overledene in het lidmaatschap opvolgen.

Het lidmaatschap wordt dan op naam van één hunner ingeschreven, of zij worden collectief voor één lid geteld.

Artikel 23. Onder goedkeuring van het bestuur kan het lidmaatschap van een lid, met al diens verkregen rechten en verplichtingen, zonder betaling van entréegeld, worden overgedragen aan een ander, onder het ressort der fabriek gevestigd veehouder of veehoudster, die dan geacht wordt in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel 24. Van de ingevolge artikelen 12, 22 en 23 door het bestuur genomen beslissingen, hebben de in het ongelijk gestelden recht van hooger beroep op de ledenvergadering.

Artikel 25. De leden, die een ander als lid zijn opgevolgd of in de plaats van een lid zijn getreden, hebben al de rechten en verplichtingen hunner voorgangers, wier plaats zij vervullen.

Artikel 26. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden,

geeft daarvan, met bijvoeging zijner beweegredenen, minstens ééne maand vóór het einde van het dienstjaar, schriftelijk kennis aan het bestuur.

Artikel 27 Als geldige reden voor uittreding wordt, behalve het geheel opgeven van het bedrijf als veehouder, onder anderen beschouwd: verandering van woonplaats naar eene plaats, meer dan vijf kilometer weglengte van de fabriek verwijderd, of de aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging, wier fabriek minstens twee kilometer minder afstands van de boerderij des uittredenden is gelegen.

Leden die voor geldige redenen gedurende eenig tijdvak verstoken zijn van de gelegenheid tot melklevering, behouden hunne verkregen rechten.

De geldigheid van redenen wordt in alle gevallen aan de beoordeeling en beslissing der leden onderworpen.

Artikel 28. De rechtverkrijgenden van een overleden lid, dat niet wordt opgevolgd, zoomede de leden, die met geldige redenen uit de vereeniging zijn getreden, ontvangen vergoeding wegens hun aandeel in het vermogen der vereeniging. Zonder nadere verrekening wordt die vergoeding bepaald op het bedrag dat door elks melkleverantie van de bij artikel 12 bedoelde leening is afgelost, verminderd met, indien twee dienstjaren der vereeniging verlopen zijn, vijf en twintig percent, na drie jaren zes en twintig percent, na vier jaren zeven en twintig percent en zoo vervolgens, voor elk vol dienstjaar met één percent meer te verminderen; alles tenzij de meerderheid der overblijvende leden mocht verkiesen de schattingswaarde van het aandeel uit te keeren, welke laatste bepaling in de eerste zes dienstjaren echter niet mag worden toegepast.

Deze uit het reservefonds te kwijten vergoeding is eerst vorderbaar na afloop van het dienstjaar, waarin het lidmaatschap eindigde en nadat het bedrag er van in de eerste gewone ledenvergadering definitief zal zijn bepaald. Het aandeel van het gewezen lid in het vermogen der vereeniging blijft dan ten voordeele van het reservefonds.

Artikel 29. Leden die met geldige redenen, vóór de aflossing der schuld, in artikel 12 gemeld, uit de vereeniging treden, behouden, zoolang die schuld niet geheel is afgelost, het recht om weder tot de vereeniging toe te treden, zonder verplichting tot betaling van entréegeld, mits zij minstens ééne maand vóóraf schriftelijk aan het bestuur kennis geven.

Artikel 30. Overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement en oneerlijke handelingen kunnen ontzetting van het lidmaatschap ten gevolge hebben.

Ontzetting van het lidmaatschap heeft plaats door de vergadering der leden, op een met redenen omkleed voorstel van het bestuur of van ten minste een-vijfde van het getal leden.

Het voorstel moet op de oproepingsbriefjes der vergadering vermeld zijn en voor de aanneming er van worden minstens twee derden van de daarover uitgebrachte stemmen vereischt.

Artikel 31. Zij die, volgens beslissing der leden, zonder geldige redenen uit de vereeniging treden en zij die van hun lidmaatschap worden ontzet, verliezen terstond alle, hoe ook genaamde, rechten en vorderingen op de vereeniging, blijven niettemin verantwoordelijk en aansprakelijk voor alle verbintenissen, schulden en schaden, en zijn bovendien verplicht, op de eerste aanmaning van het bestuur, eene boete te storten, berekend: in geval van ontzetting, naar één cent, en bij uit-treding zonder geldige redenen, naar een halven cent, beide per liter of per kilogram van de hoeveelheid melk, die zij gedurende hun eigen lidmaatschap jaarlijks gemiddeld hebben geleverd. De boete zal echter nimmer minder bedragen dan éénhonderd gulden.

Al de verbeurde rechten en vorderingen, zoomede de boeten komen ten voordeele van het reservefonds.

Artikel 32. Van alle genomen besluiten wordt door het bestuur aan de betrokken personen schriftelijk kennis gegeven.

Artikel 33. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden.

Zij worden gekozen uit en door de leden, kiezen uit hun midden, voor den tijd dien ieder gekozene als bestuurder zitting heeft, een voorzitter, een onder-voorzitter en een secretaris-penningmeester, en verdeelen verder hunne werkzaamheden overeenkomstig vast te stellen instructie of reglement.

De voorzitter van het bestuur is tevens voorzitter van de gecombineerde vergaderingen van bestuur en commissarissen en van die der leden.

De werkzaamheden van secretaris en van penningmeester kunnen ook aan iemand buiten het bestuur worden opgedragen.

Telken jare, op den dag na de gewone verkiezing, treedt een der bestuurders af, volgens op te maken rooster.

Uit de leden wordt jaarlijks minstens één plaatsvervangend bestuurslid aangewezen, die bij ontstentenis van één der bestuursleden, voor dezen optreedt.

Artikel 34. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de algemeene vergadering, die een jaarlijks uit haar midden te benoemen college van commissarissen daarmede kan belasten.

Dit college bestaat uit minstens drie leden, waarvan één als voorzitter fungeert.

De commissarissen zijn bevoegd te allen tijde de openlegging en overgifte van alle boeken en bescheiden, alsmede de ver-tooning of overgifte der gelden, te vorderen. Bij gebleken onregelmatigheden zijn zij verplicht de noodige maatregelen te nemen in het belang der vereeniging.

Artikel 35. Overeenkomstig het voorschrift der wet blijft de aan het bestuur en aan de commissarissen opgedragen last te allen tijde herroepelijk.

Artikel 36. Aftredende bestuurders, plaatsvervangende bestuursleden en commissarissen zijn terstond herkiesbaar.

Wie ter vervulling eener buitengewone vacature wordt gekozen, treedt af op het tijdstip, waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel 37. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechten en is bevoegd tot alle handelingen, die tot het doel en den werkkring der vereeniging behooren en niet aan de leden of commissarissen geheel of ten deele zijn voorbehouden.

Voor het opnemen van gelden, in eens of te zamen de som van een duizend gulden per jaar te boven gaande, het aankopen, vervreemden en bezwaren van onroerende goederen, het doen uitvoeren van werken van buitengewoon onderhoud, het aangaan van dadingen en het voeren van en berusten in rechtsgedingen, is de machtiging der leden noodig.

Artikel 38. Om de vereeniging aan derden te verbinden, wordt de handteekening van alle bestuurders gevorderd, behalve in zake van gewoon dagelijksch beheer, tenzij het bestuur besluit ook deze uitzondering op te heffen.

Artikel 39. De bestuurders en de commissarissen genieten geene bezoldiging, doch ontvangen restitutie van door hen, in het belang der vereeniging, gedane voorschotten, noodzakelijke verteringen en reiskosten.

Artikel 40. Het dagelijksch beheer zal worden gevoerd door een speciaal daarvoor aan te wijzen persoon, die tevens met de boekhouding zal zijn belast en aan wien ook de werkzaamheden van secretaris en van penningmeester kunnen worden opgedragen.

Hij is ondergeschikt aan het bestuur, dat zijne instructie vaststelt en wordt door de leden tegen een bepaald salaris, tot wederopzegging toe, benoemd.

Deze functie kan tijdelijk door een der bestuursleden worden waargenomen

Artikel 41. De boekhouding geschiedt op de wijze door het bestuur te bepalen, zoo doenlijk, in overeenstemming met het voorschrift van het Wetboek van Koophandel.

Van het reservefonds en van het stichtingskapitaal wordt afzonderlijk boek gehouden.

Artikel 42. Bij het einde van ieder dienstjaar, worden de boeken der vereeniging afgesloten, en zal door het bestuur de volledige rekening en verantwoording over het afgelopen jaar worden opgemaakt, met de volgende bijlagen:

een staat van de dan aanwezige producten, brandstoffen en dergelijke, met vermelding van hunne waarden, het kasgeld en de vorderingen en schulden, ter zake de exploitatie;

een overzicht van het vermogen der vereeniging en ieders evenredig aandeel daarin;

de eindafrekening met de leden en gewezen leden van het afgelopen jaar, ter vereffening van het batig of nadeelig slot der jaarrekening.

De rekening en verantwoording met de bijlagen worden daarna door het college van commissarissen onderzocht en vervolgens met de noodige bescheiden, gedurende minstens eene week, ten kantore der vereeniging, voor de leden ter inzage gelegd, nadat daarvan aan ieder lid schriftelijk kennis is gegeven.

Artikel 43. Jaarlijks worden vier gewone algemeene vergaderingen gehouden, in elk kwartaal een. In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en overzicht der zaken over het afgelopen kwartaal gegeven.

Artikel 44. In de tweede, derde en vierde gewone vergadering kan, naar goedvinden van het bestuur, voorloopige liquidatie over het afgelopen kwartaal worden gehouden, behoudens verrekening van het te veel of te weinig ontvangene na het einde van het dienstjaar, tot welke verrekening ook ieder gewezen lid verplicht zal blijven.

Artikel 45. De eerste algemeene vergadering wordt gehouden binnen de eerste twee maanden van het dienstjaar.

In die vergadering hebben de gewone verkiezingen plaats, doet het bestuur rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar en brengt het college van commissarissen verslag uit omtrent zijne bevinding.

De goedkeuring en vaststelling der rekening en verantwoording met de bijlagen door de vergadering, strekt voor het bestuur tot finale kwijting en ontheffing wegens zijn beheer.

Binnen eene maand daarna moet het wegens de exploitatie aan ieder lid nog toekomende of door elk verschuldigde worden vereffend.

Te gelijker tijd wordt de in uitgaaf geboekte jaarlijkse rente van het afgeloste kapitaal, aan de leden, ieder naar zijne bijdrage daarin, uitbetaald en overigens in het reservefonds gestort.

Artikel 46. Buitengewone algemeene vergaderingen worden belegd zoo dikwijls het bestuur dit noodig acht.

Op schriftelijk verzoek van het college van commissarissen, evenals van minstens een-vijfde der leden, is het bestuur tot bijeenroeping eener algemeene vergadering verplicht.

Bij dergelijk verzoek kan tevens opgaaf worden gedaan van de onderwerpen, die men ter behandeling op de convocatiebiljetten wenscht vermeld te zien.

Indien door het bestuur aan bedoeld verzoek binnen tien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen zij die de algemeene vergadering hebben gevraagd, zelf tot bijeenroeping overgaan.

Artikel 47. Tijd en plaats der vergaderingen worden, minstens vijf dagen te voren, bekend gemaakt bij biljetten, waarop de punten van behandeling zijn vermeld.

Over onderwerpen, die niet in de oproeping zijn aangeduid, mag op de vergadering niet worden beslist.

In spoedeisende gevallen, door het bestuur te beoordeelen en op te geven, kan de oproepingstermijn van vijf dagen tot minstens één worden ingekort.

Artikel 48. De leden stemmen hoofdelijk; over zaken mondeling, over personen bij ongeteekende briefjes.

Alle besluiten over zaken worden met gewone meerderheid van stemmen genomen, voor zoover bij de statuten niet het tegendeel is bepaald. Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeningen geschieden bij volstreckte meerderheid van

stemmen. Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of, voor het geval meer personen de meeste, doch evenveel stemmen verkregen hebben, tusschen hen allen, en is hij die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde. Bij staking van stemmen beslist het lot.

Blanco briefjes en van onwaarde verklaarde stemmen worden niet medegeteld.

Artikel 49. Ieder lid kan zich op de vergaderingen door een medelid, geen bestuurder zijnde, doen vertegenwoordigen bij gezegelde volmacht, die vóóraf aan het bestuur overgelegd en door hetzelfde erkend moet zijn.

Niemand mag ter vergadering, als lasthebber van meer dan één lid, optreden.

Artikel 50. Van het behandelde in de vergaderingen wordt door den secretaris zakelijke aantekening gehouden.

Deze aantekeningen worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen en, na goedkeuring, door den voorzitter ondertekend.

Artikel 51. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, als minstens twee-derde deel van het aantal leden daartoe besluit.

Artikel 52. Bij het eindigen der vereeniging wordt het loopend dienstjaar afgesloten en zullen de betrekkelijke bepalingen van artikelen 42 en 45 van toepassing zijn.

Het bestuur is alsdan tot vereffening bevoegd en verplicht.

Artikel 53. Indien bij de vereffening de goederen der vereeniging ontoereikend mochten zijn om hare verbintenissen te voldoen, moet het tekort door de daarvoor aansprakelijke personen worden gedekt, naar de verhouding van de door ieder hunner, sinds zijne toetreding, gemiddeld per dienstjaar, geleverde hoeveelheid melk. Zij zullen gezamenlijk borg blijven voor de betaling van ieders aandeel in den omslag.

Artikel 54. Ieder gewezen lid blijft nog tot het einde van het dienstjaar, volgende op dat waarin of waarmede hij heeft opgehouden lid te zijn, aansprakelijk.

Artikel 55. Dadelijk na de aflossing der schuld, bij artikel 12 bedoeld, worden deze statuten herzien.

Het vermogen der vereeniging zal dan door deskundigen worden geschat, terwijl aan ieder lid, wegens zijn aandeel, een rentegevend bewijs zal worden uitgereikt. De rente en aflossing worden daarbij geregeld.

Artikel 56. De vereischte schattingen zullen geschieden, desgevorderd door twee, vanwege iedere partij één, te benoemen en te beloonen deskundigen, aan wie, in geval van verschil, door het bestuur een derde wordt toegevoegd, om dan met elkander in het hoogste ressort te beslissen.

Artikel 57. De schattingswaarde van de fabriek met toebehooren is de waarde die zij als zoodanig voor de vereeniging heeft.

Artikel 58. Geen voorstel tot wijziging der statuten wordt in overweging genomen, dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepen vergadering, waarin minstens twee-derden van het aantal leden tegenwoordig of vertegenwoordigd zijn.

Tot aanneming worden minstens drie vierden der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moet de beslissing, wegens onvoldoend aantal tegenwoordige leden, worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al is minder dan tweederde deel van het ledental tegenwoordig.

Artikel 59. Door de leden wordt een huishoudelijk reglement vastgesteld, waarbij onder anderen zullen worden bepaald: hunne verdere rechten en verplichtingen onderling, de bijzonderheden van het beheer, de wijze van exploitatie der fabriek, de manier van werken en van melktransport, tijd en plaats van melklevering en wekelijksche uitbetaling van melkgelden, de bijzondere strafbepalingen op het niet nakomen van de verplichtingen der leden, zoomede regelen omtrent de vergaderingen van het bestuur en de commissarissen.

Artikel 60. Elk verschil over den inhoud, de beteekenis en de toepassing dezer statuten, van het huishoudelijk reglement en der instructiën en besluiten wordt beslist door het bestuur, behoudens hooger beroep op de algemeene vergadering der leden, die alsdan in het hoogste ressort beslist.

Ieder lid verbindt zich geene quaestie in deze door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Slotbepalingen.

a. Het tijdvak, loopende van de oprichting der vereeniging af tot den twaalfden Mei achttienhonderd zeven en negentig, wordt geacht bij het dan volgend volle jaar te behooren en daarmede één, en wel het eerste dienstjaar der vereeniging uit te maken.

b. De melklevering door de leden aan de **zuivelfabriek** zal beginnen den dag, waarop, naar het oordeel van het bestuur, de fabriek gereed is en in werking wordt gesteld, alles behoudens de speciaal ten behoeve van enkele leden hierop door het bestuur te maken uitzonderingen voor het eerste dienstjaar.

Waarvan akte in minute verleden te Bozum, ten huize van den kastelein Zijsling aldaar en op den dag in het hoofd dezer akte gemeld, in tegenwoordigheid van Sjirk van der Burg, candidaat-notaris en Paulus Jacobs Zijsling, kastelein, beiden wonende te Bozum, als getuigen. Onmiddellijk na voorlezing is deze akte door de comparanten, die aan mij notaris bekend zijn, door mij notaris en door de getuigen ondertekend.

(Geteekend:) H. de Waard, S. A. Brouwer, W. W. Koopmans, H. S. Wiarda, P. G. Terpstra, A. S. Brouwer, H. F. Dijkstra, G. J. Dorhout, S. R. Statema, J. W. Hoekstra, F. S. Lanting, F. J. Siderius, J. R. Heeringa, P. W. Jellema, W. D. Gietema, S. Haagsma, S. van den Burg, P. J. Zijsling.

Geregistreerd te Leeuwarden den vijf en twintigsten Februari 1800 zeven en negentig, deel 189, folio 127 recto, vak 6; zes bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger b. a., (geteekend:) *Fabius*.